

MANAŽMENT VEREJNÝCH POLITÍK

1. stupeň, bakalárske štúdium

Okruhy na štátnu záverečnú skúšku

1. Ekonomické sektory a ich fungovanie. Charakterizujte ekonomický sektor/odvetvie, ktorým sa zaoberá Vaša záverečná práca. Popíšte špecifiká jeho fungovania, hlavné trendy a aktuálne problémy jeho rozvoja. Uveďte príklady možných verejných politík pre riešenie daných problémov. Porovnajte vývoj tohto sektora v kontexte globálnych trendov vo svete.
2. Externality ako jedna z príčin existencie verejného sektora. Definujte podstatu trhového mechanizmu. Na príklade súvisiacom s Vašou záverečnou prácou vysvetlite, v čom spočívajú nedokonalosti trhového mechanizmu a uveďte niektoré príklady pozitívnych a negatívnych externalít, ako aj možný vplyv zásahov štátu do trhového mechanizmu a fungovania týchto externalít. Navrhnite politiky súvisiace s Vašou záverečnou prácou, ktoré môžu pomôcť vyššej spoločenskej prospešnosti existujúcich externalít.
3. Nástroje využívané vo verejných politikách. Definujte rôzne typy nástrojov využívaných vo verejných politikách a popíšte nástroje v súčasnosti využívané na Slovensku v rámci realizácie verejnej politiky v oblasti Vašej záverečnej práce. Identifikujte príklady dobrej praxe v rámci týchto nástrojov v SR alebo v zahraničí. Popíšte, v čom možno tieto nástroje označiť za príklady dobrej praxe a ako by sa tieto poznatky mohli aplikovať aj pri iných nástrojoch verejných politík.
4. Význam inštitúcií pri realizácii verejných politík. Popíšte inštitucionálny rámec verejnej politiky, ktorej sa záverečná práca týka. Popíšte význam inštitúcií pre fungovanie verejnej politiky. Rozlíšte formálne a neformálne inštitúcie a ich význam pre danú politiku na príklade Slovenska. Porovnajte fungovanie týchto inštitúcií s vybraným iným modelom možného inštitucionálneho usporiadania. Uveďte výhody a nevýhody súčasného fungovania daných inštitúcií. Navrhnite možné opatrenia pre zlepšenie fungovania inštitucionálneho rámca danej politiky.
5. Indikátory vo verejných politikách. Popíšte hlavné indikátory, ktorými možno merať dopady a výsledky verejnej politiky, ktorá je predmetom Vašej záverečnej práce. Výhody a nevýhody daných indikátorov vo vzťahu k realizácií týchto politík. Špecifiká indikátorov pre danú politiku. Vysvetlite na konkrétnom príklade, ako by mali byť indikátory definované, aké parametre by mali spĺňať, aby boli vhodné na použitie. Vysvetlite riziká merania dopadov len pomocou indikátorov na príklade politiky z oblasti Vašej záverečnej práce.
6. Riadenie rizík vo verejných politikách. Popíšte spôsoby identifikácie rizík vo verejných politikách súvisiacich so zameraním Vašej záverečnej práce. Popíšte proces riadenia rizík a navrhnite techniky riadenia rizík aplikovateľné v daných politikách. Identifikujte výzvy pri riadení rizík v daných politikách a navrhnite možnosti ich riešenia.
7. Verejná politika v podmienkach nedokonalkej konkurencie. Analyzujte nasledovné formy verejnej politiky vo vzťahu k monopolom: profimonopolné zákonodarstvo, verejná regulácia monopolov, štátne vlastníctvo monopolov, nezasahovanie štátu do činnosti monopolov. Popíšte existenciu týchto foriem v prípade sektora/verejnej politiky, ktorou sa zaoberá Vaša záverečná práca a identifikujte iné formy nedokonalkej konkurencie ako monopol, oligopol či monopolistická konkurencia. Na konkrétnom príklade popíšte faktory, ktoré viedli k vzniku týchto foriem.

8. Ekonomický cyklus a verejné politiky. Popíšte jednotlivé fázy ekonomického cyklu a ich charakteristiky. Vysvetlite príčiny cyklického vývoja ekonomiky v kontexte rôznych teoretických koncepcií. Na vybranej verejnej politike súvisiacej s Vašou záverečnou prácou uveďte príklady niektorých nástrojov, ktoré by mala uplatňovať v rôznych obdobiach ekonomického cyklu a vysvetlite spôsob pôsobenia týchto nástrojov.
9. Verejné investície ako nástroj ekonomického rastu. Na príklade z oblasti Vašej záverečnej práce analyzujte, ako môžu verejné investície prispieť k ekonomickému rastu. Analyzujte činitele pôsobiace na výšku investícií a tiež efekty investícií v kontexte teórie investičného multiplikátora. Identifikujte nástroje, ktoré môžeme využiť na meranie efektívnosti investícií.
10. Metódy skúmania vo verejných politikách. Popíšte iné metódy okrem tej, ktorú ste využili, ktoré by mohli byť použité pre analýzu v rámci Vašej záverečnej práce. Identifikujte zdroje dát pre tieto metódy. Popíšte možné spôsoby zberu údajov pre dané analýzy. Popíšte výhody a nevýhody použitia týchto metód pre riešenie Vášho problému. Popíšte, aké metódy sa pre hodnotenie danej politiky využívajú v praxi. Popíšte, ako pri tomto hodnotení fungujú princípy etiky a transparentnosti. Navrhnite možné zlepšenia fungovania hodnotenia Vašej vybranej politiky.
11. Implementácia verejných politík. Navrhnite spôsob, akým by sa niektoré konkrétne opatrenie z Vašej záverečnej práce alebo z oblasti Vašej záverečnej práce mohlo v praxi implementovať. Popíšte mechanizmus implementácie zavádzania tohto opatrenia, identifikujte kľúčové zainteresované strany, hlavné výzvy a problémy pri implementácii tohto opatrenia, ako aj možné aktivity a techniky ako sa k týmto výzvam postavíť. Popíšte rôzne spôsoby, akými sa môžu implementovať opatrenia v oblasti danej verejnej politiky.
12. Externé prostredie vo verejných politikách. Popíšte kľúčové lokálne a globálne sociálno-ekonomické javy a procesy, ktoré výrazne ovplyvňujú fungovanie ekonomík. Uveďte, ako sa tieto javy premietajú do oblasti Vašej záverečnej práce. Navrhnite vhodné opatrenia, ako využiť alebo naopak minimalizovať dopad týchto javov v oblastiach týkajúcich sa Vašej záverečnej práce.
13. Realizácia projektov ako nástroja verejnej politiky. Vysvetlite princípy fungovania podporných programov a projektov a špecifiká tohto spôsobu verejnej podpory. Identifikujte podporné programy blízke k téme Vašej záverečnej práce v Slovenskej republike. Identifikujte oblasti v rámci Vašej záverečnej práce, kde by mohli byť projekty použité ako nástroje verejnej podpory a popíšte, ako by mohli fungovať.
14. Priestorové aspekty verejných politík. Popíšte dôležitosť priestorových aspektov pri formulovaní verejných politík. Na príklade z oblasti Vašej záverečnej práce ukážte rozdielne priestorové usporiadanie vybraných javov. Popíšte vplyv vybraných politík realizovaných v SR z oblasti Vašej záverečnej práce na jednotlivé regióny SR a identifikujte, či ide o priestorovo neutrálne politiky alebo nie. Vysvetlite prečo áno alebo nie.
15. Participácia vo verejných politikách. Popíšte spôsoby, akými môžu byť občania zapájaní do tvorby politík na národnej úrovni ako aj úrovni miestnych samospráv. Vysvetlite význam a úlohu záujmových združení v procese participácie. Uveďte konkrétne príklady z oblasti Vašej záverečnej práce a na nich popíšte výhody a nevýhody rôznych spôsobov zapojenia občanov do rozhodovania.
16. Zdôvodnenie realizácie zásahov štátu a existencie verejných politík. Na príklade vybranej oblasti (súvisiacej s Vašou záverečnou prácou) vysvetlite priestor pre zásahy štátu, zdôvodnenie jeho pôsobenia a spôsoby jeho pôsobenia. Popíšte aj obmedzenia možností

- pôsobenia štátu. Vidíte priestor pre posilnenie efektívnosti a spravodlivosti zásahmi verejných politík?
17. Uplatnenie expanzívnych a reštriktívnych politík. Vysvetlite možný vplyv, prípadne riziká realizácie expanzívnej/reštriktívnej fiškálnej a monetárnej politiky. Popíšte ich rôzny vplyv na jednotlivé ekonomické subjekty. Posúďte uplatniteľnosť prístupov týchto politík v oblasti, ktorá sa týka Vašej záverečnej práce.
  18. Verejné politiky a medzinárodný obchod. Popíšte, akým spôsobom môžu verejné politiky ovplyvňovať medzinárodný obchod. Porovnajte zavedenie ciel a kvót ako nástrojov protekcionistickej obchodnej politiky na ekonomiku. Vzhľadom na zameranie Vašej záverečnej práce uveďte možné vplyvy obchodnej politiky na konkurencieschopnosť ekonomiky a ekonomických subjektov. Popíšte a analyzujte, ako môžu verejné politiky ovplyvňovať hodnotu výmenného kurzu. Ak je to možné, pokúste sa uviesť či výmenný kurz je relevantným faktorom, ktorý ovplyvňuje predmet skúmania Vašej záverečnej práce.
  19. Riadenie ľudských zdrojov. Uveďte rozdiely medzi riadením a vedením ľudských zdrojov. Charakterizujte špecifiká manažmentu ľudských zdrojov na Vami skúmanej oblasti. Popíšte, ako verejné politiky ovplyvňujú manažment ľudských zdrojov vo väzbe na zameranie Vašej záverečnej práce.
  20. Úloha ľudských zdrojov a vzdelávania. Popíšte význam ľudského kapitálu v teóriách ekonomického rastu. Charakterizujte podstatu a význam politiky vzdelávania. Vysvetlite dôležitosť prepojenia systému vzdelávania s potrebami spoločnosti. V nadväznosti k tomu identifikujte okruh relevantných aktérov v rámci politik týkajúcich sa Vašej záverečnej práce. Popíšte prierezové priority v oblasti smerovania vzdelávacej politiky vo väzbe na zameranie Vašej záverečnej práce.
  21. Sociálny rozmer verejných politík. Vysvetlite podstatu sledovania sociálno-ekonomických cieľov vo verejných politikách. Uveďte niektoré sociálno-ekonomické ciele vybraných verejných politík vzhľadom na charakter Vašej záverečnej práce, zhodnoťte ich napĺňanie a bližšie popíšte nástroje na ich dosahovanie. Na príklade súvisiacom s Vašou záverečnou prácou definujte rizikové skupiny, ktoré môžu byť ohrozené danou verejnou politikou.
  22. Kvalita života. Charakterizujte determinanty kvality života a vysvetlite ich podstatu. Vysvetlite jednotlivé zložky ukazovateľov čistý ekonomický blahobyť a index ľudského rozvoja v kontexte posudzovania kvality života. Popíšte, ako opatrenia verejných politík ovplyvňujú životnú úroveň obyvateľstva v oblastiach, ktoré sa dotýkajú Vašej záverečnej práce.

Priebeh štátnej záverečnej skúšky

Študent dostane dopredu zverejnené okruhy a na štátnej skúške si vyťahne jeden zo zverejnených okruhov. Štátnicová komisia upresní študentovi, na ktorú časť otázok a oblastí z daného okruhu sa má sústrediť pri odpovedi. Časová a technická organizácia sa nebude odlišovať od doterajšieho modelu štátnej skúšky.